



một số dẫn chứng cho môn kinh tế chính trị

kinh tế chính trị (Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh)



Scan to open on Studocu

Các chính sách thúc đẩy sản xuất, lưu thông, tiêu thụ hàng hóa đã phát huy tác dụng

(Chinhphu.vn) - Trong bối cảnh thích ứng an toàn với đại dịch COVID-19, các chính sách của ngành công thương về thúc đẩy sản xuất, lưu thông và tiêu thụ hàng hóa đã và đang phát huy tác dụng, góp phần gỡ khó cho doanh nghiệp, thúc đẩy kinh tế phát triển trong quý cuối năm 2021 và thời gian tới, ông Vũ Tiến Lộc, Đại biểu Quốc hội khóa XV, Chủ tịch Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC), Ủy viên Ủy ban Kinh tế của Quốc hội khẳng định trong cuộc trao đổi với phóng viên.

Ông Vũ Tiến Lộc: Các chính sách của ngành công thương về thúc đẩy sản xuất, lưu thông và tiêu thụ hàng hóa đã và đang phát huy tác dụng, góp phần gỡ khó cho doanh nghiệp - Ảnh VGP

Thưa ông, bức tranh thị trường hàng hóa trong giai đoạn cả nước thực hiện giãn cách không nhiều điểm sáng, đặc biệt, có thời điểm xảy ra tình trạng chuỗi cung ứng hàng hóa bị đứt gãy, nhiều người dân tại các tỉnh, thành phố phía nam khó mua hàng hóa thiết yếu. Trong bối cảnh đó, ông đánh giá ra sao về hiệu quả của các giải pháp kết nối cung cầu, phân phối hàng hóa đến người tiêu dùng được triển khai suốt thời gian qua?

Ông Vũ Tiến Lộc: Vừa qua, dịch bệnh khiến hoạt động sản xuất của doanh nghiệp gặp rất nhiều khó khăn. Đặc biệt, có tình trạng đứt gãy các chuỗi cung ứng, kể cả vật tư, nguyên liệu đầu vào và sản phẩm đầu ra cho thị trường trong nước và thế giới. Tuy nhiên, chúng ta đều thấy, các cơ quan quản lý Nhà nước, trong đó cụ thể là Bộ Công Thương đã rất sáng tạo trong việc đưa ra những giải pháp, phối hợp uyển chuyển với các địa phương để thúc đẩy việc lưu thông hàng hóa, tìm đầu ra cho hàng hóa khó tiêu thụ. Ví dụ điển hình là từ chỗ phân phối lúng túng, người dân nhiều vùng có dịch khó khăn trong tiếp cận hàng hóa trong giai đoạn đầu giãn cách (tháng 7) thì sau đó, nhờ sự vào cuộc của Bộ Công Thương, sự phối hợp của doanh nghiệp, việc phân phối hàng hóa thiết yếu tới những vùng có dịch đã thông suốt.

Đối với hoạt động xuất khẩu, ngay trong giai đoạn dịch bệnh bùng phát với không ít khó khăn, đã có rất nhiều các sáng kiến được triển khai để hỗ trợ cho các doanh nghiệp có thể đẩy mạnh xuất khẩu vải thiều Lục Ngạn, vải thiều Thanh Hà, thanh long Bình Thuận... ra thị trường thế giới, thậm chí là lần đầu tiên đến với những thị trường hàng đầu thế giới. Tôi mong là giải pháp kết nối cung, tiêu thụ nông sản sẽ tiếp tục phát huy hiệu quả trong thời gian tới để có thể tiếp tục thúc đẩy không phải chỉ một vài mặt hàng cụ thể mà rất nhiều loại nông sản của chúng ta ra nước ngoài.

Bên cạnh việc người dân khó tiếp cận nguồn cung hàng hóa, các doanh nghiệp cũng gặp rất nhiều khó khăn trong sản xuất, lưu thông. Vậy những biện pháp như đề xuất quy định về lưu thông và vận chuyển hàng hóa

thiết yếu; ưu tiên cho người lao động được tiêm vaccine; kiến nghị các chính sách gỡ ách tắc tại các khu vực cảng biển hay đề xuất cho doanh nghiệp sản xuất được chủ động chịu trách nhiệm trong việc phòng chống dịch tại doanh nghiệp mình... đã góp phần ra sao trong việc gỡ khó cho sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp?

Ông Vũ Tiến Lộc: Phải khẳng định rằng những ngành như phân phối bán lẻ, vận tải và logistics, xuất khẩu nông sản... chính là những huyết mạch của nền kinh tế, cho nên gỡ được những ách tắc thông qua việc bao phủ tiêm chủng vaccine, tạo điều kiện cho người lao động và các phương tiện trong lĩnh vực đó có thể di chuyển là những yếu tố then chốt để bảo đảm cho nền kinh tế có thể hoạt động được trong bối cảnh khó khăn.

Tôi rất ấn tượng khi Bộ Công Thương đã có sự can thiệp và một quan điểm dứt khoát rằng không chỉ hàng hóa thiết yếu mới được lưu thông mà tất cả những hàng hóa không phải hàng cấm cần phải được lưu thông. Bởi trong bối cảnh dịch COVID-19 với rất nhiều khó khăn, các doanh nghiệp đang không tiêu thụ được hàng hóa hoặc đứt đoạn nguồn cung ứng đầu vào thì mọi nỗ lực để có thể kết nối lại các chuỗi cung ứng đều góp phần vào tạo công ăn việc làm, góp phần vào tăng trưởng GDP và tạo ra nguồn thu ngân sách. Do đó, các quyết định, kiến nghị của Bộ Công Thương, sự can thiệp kịp thời của Bộ Công Thương trong việc kiến nghị Chính phủ xóa bỏ những cái gọi là chỉ hàng hóa thiết yếu mới được lưu thông là một quyết định sáng suốt, rất dũng cảm và đầy trách nhiệm.

Chính nhờ những nỗ lực này mà chúng ta đã xoay chuyển cán cân thương mại nghiêng về hướng xuất siêu ngay trong tháng 9. Đây là điểm sáng khá hiếm hoi trong bối cảnh cả quý III vừa qua, hầu hết các lĩnh vực của nền kinh tế đều đang gặp khó khăn, khiến GDP giảm tới 6,17%. Chắc chắn rằng với những nỗ lực thúc đẩy hội nhập kinh tế, ngành công thương đã đóng góp rất lớn vào tăng trưởng và tôi hy vọng tăng trưởng xuất nhập khẩu, đặc biệt là thành tích xuất siêu sẽ tiếp tục được duy trì. Điều đó rất quan trọng đối với việc ổn định kinh tế vĩ mô cũng như thúc đẩy tăng trưởng GDP trong quý IV/2021.

Với việc GDP giảm tương đối sâu trong quý III, việc đạt mục tiêu tăng trưởng GDP cả năm như kế hoạch đã đề ra là không dễ, đòi hỏi tất cả các lĩnh vực, trong đó có các lĩnh vực của ngành công thương như sản xuất công nghiệp, thương mại, thị trường trong nước... đều phải nỗ lực để đạt mức tăng trưởng cao. Theo ông, cần những giải pháp gì để các lĩnh vực kể trên đạt được mục tiêu này?

Ông Vũ Tiến Lộc: Một yếu tố quan trọng mang tính quyết định trong việc mở cửa thị trường, thích ứng an toàn với dịch bệnh là phải bảo đảm lưu thông hàng hóa, vì đó là huyết mạch của nền kinh tế. Bộ Công Thương cần tiếp tục có tiếng nói mạnh mẽ trong quá trình này.

Bên cạnh đó, thời gian tới, các FTA cũng như nguồn đầu tư nước ngoài đều là những động lực tăng trưởng rất quan trọng. Cho nên, bên cạnh việc thúc đẩy cho thị trường trong nước tái khởi động trở lại, cần tiếp tục thúc đẩy xuất nhập khẩu thông qua các FTA, tìm kiếm những cơ hội thị trường cho các doanh nghiệp, đẩy mạnh công tác xúc tiến thương mại, đầu tư, đặc biệt thông qua thương mại điện tử.

Vừa rồi, trong bối cảnh chúng ta thực hiện những biện pháp giãn cách do ảnh hưởng của dịch COVID-19 thì đã có đến 20% các nhãn hàng đã chuyển các hợp đồng của mình sang các nước khác, đặc biệt là hàng hóa cho dịp Noel và đầu năm mới. Nhưng bây giờ, khi chúng ta đã cơ bản kiểm soát được dịch và mở cửa trở lại thì cần hỗ trợ, dẫn dắt, hỗ trợ các doanh nghiệp để làm thế nào lấy lại được các đơn hàng cho vụ Xuân Hè và Thu Đông của năm tới. Bởi dù các đơn hàng chuyển đi nhưng chi phí để thực hiện các đơn hàng đó ở những nền kinh tế khác sẽ đắt đỏ và nếu chúng ta tranh thủ thiết lập lại chuỗi cung ứng, thiết lập lại quan hệ đối với các thị trường thì sẽ có khả năng lấy lại được các đơn hàng cho năm tới, góp phần vào tăng trưởng GDP.

Ngoài ra, chính sách phát triển sản xuất công nghiệp của chúng ta phải làm sao thoát khỏi việc tỷ lệ gia công quá lớn, phải nâng cấp lên trong chuỗi cung ứng toàn cầu để cải thiện đời sống và giữ chân người lao động. Đồng thời, chính sách phát triển công nghiệp hiện đang có điểm bất hợp lý là hình thành những đại công trường, chủ yếu là lắp ráp, tập trung xung quanh các thành phố lớn. Mà các thành phố lớn thì đang quá tải và sẽ đầy rủi ro nếu xảy ra tình trạng thiên tai, dịch bệnh, khiến sản xuất ngưng trệ, toàn bộ dây chuyền không thể hoạt động được. Trong khi đó, nếu chúng ta phân tán sản xuất thì khi chỗ này phải ngừng sản xuất thì chỗ khác có thể tiếp tục. Chính vì vậy, cần giải được bài toán phân bổ không gian khu công nghiệp trong chiến lược phát triển công nghiệp thời gian tới.

Cải cách tiền lương là nhiệm vụ hết sức cấp bách

10:02 - 30/04/2023

(Chinhphu.vn) - Trao đổi về các giải pháp cải cách chính sách tiền lương, TS. Bùi Sỹ Lợi, nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Về các vấn đề xã hội của Quốc hội, đại biểu Quốc hội các khóa XI, XII, XIII, XIV cho rằng, việc cải cách tiền lương để tạo động lực làm việc cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là nhiệm vụ hết sức cần thiết và cấp bách.

TS. Bùi Sỹ Lợi: Cải cách tiền lương để tạo động lực làm việc cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là nhiệm vụ hết sức cần thiết và cấp bách.

Cần đổi mới tư duy trong cải cách chính sách tiền lương

Trên cơ sở phân tích thực trạng tiền lương của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức ở Việt Nam hiện nay và những tư tưởng, quan điểm của Đảng, Nhà nước về cải cách chính sách tiền lương, TS. Bùi Sỹ Lợi đã đưa ra một số giải pháp nhằm thực hiện cải cách tổng thể chính sách tiền lương theo yêu cầu tại Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 21/5/2018 của Ban Chấp hành Trung ương và tiếp tục được thể hiện trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, đó là: "Cải cách chính sách tiền lương theo hướng gắn với sự thay đổi của giá cả sức lao động trên thị trường, tương xứng với tốc độ tăng trưởng kinh tế và tốc độ tăng năng suất lao động, bảo đảm nguyên tắc phân phối theo lao động, tạo động lực nâng cao năng suất và hiệu quả".

Theo TS. Bùi Sỹ Lợi, *trước tiên* cần đổi mới tư duy trong cải cách chính sách tiền lương, chi tiền lương cho cán bộ, công chức, viên chức chính là chi cho đầu tư phát triển. Đảm bảo cho tiền lương thực sự là động lực quan trọng thúc đẩy cán bộ, công chức, viên chức nâng cao năng lực thực thi công vụ có hiệu quả hơn, giảm thiểu tham nhũng.

Bản chất tiền lương là cùng với sự phát triển của nền kinh tế thị trường, tiền lương phải tiệm cận với giá trị sức lao động trên thị trường, cần phải hướng tới sự công bằng, thực chất.

Cần xây dựng tiền lương tối thiểu của công chức hành chính tương xứng với sức lao động và tương đương mức lương thị trường; với tính chất phức tạp và vai trò quan trọng của cán bộ, công chức, viên chức, cần được xếp ở mức độ quan trọng hơn lao động trong khu vực sản xuất kinh doanh, khu vực sự nghiệp và chỉ đứng sau lực lượng vũ trang.

Tuy nhiên, tiền lương tối thiểu của công chức hành chính chỉ có thể được điều chỉnh dựa trên sự tương quan với lương tối thiểu của các khu vực; hệ số nuôi con của công chức hành chính; hệ số tương quan với thị trường lao động; hệ số vùng; hệ số tương quan với tốc độ tăng trưởng kinh tế.

Tinh giản biên chế là khâu đột phá quan trọng để cải cách chính sách tiền lương

Giải pháp thứ hai được nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Về các vấn đề xã hội của Quốc hội Bùi Sỹ Lợi đưa ra đó là, đổi mới quản lý nhà nước về tiền lương thì bộ máy hành chính nhà nước cần được sắp xếp lại theo hướng gọn nhẹ, đa chức năng, không bị chồng chéo, nhằm giảm bớt nhân lực dư thừa trong bộ máy hành chính, góp phần tạo thêm nguồn tài chính để trả lương cho cán bộ, công chức, viên chức tương xứng với giá trị sức lao động.

Xây dựng hệ thống công vụ chuyên nghiệp, hiện đại, tiến kịp trình độ của các nước trong khu vực và trên thế giới, bảo đảm yêu cầu hội nhập quốc tế, làm cơ sở cho việc cải cách cơ bản tiền lương.

Cần đẩy mạnh công tác xã hội hóa các dịch vụ công, nhằm giảm bớt quỹ tiền lương đối với viên chức từ ngân sách nhà nước, đổi mới quản lý nhà nước về tiền lương phải gắn với đẩy mạnh việc thực hiện pháp luật cán bộ, công chức, viên chức; khoán biên chế và khoán chi hành chính hàng năm; sắp xếp lại đội ngũ cán bộ, công chức phù hợp với thực tế yêu cầu nhiệm vụ đặt ra.

Việc tinh giản biên chế hành chính nhà nước phải được coi như một khâu đột phá quan trọng, tinh giản về số lượng phải gắn với đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức.

Bên cạnh đó, tuyển dụng những người có đức, có tài phải song song với việc đào thải những người không đủ trình độ chuyên môn, năng lực phẩm chất và thiếu đạo đức ra khỏi nền công vụ.

Việc tuyển dụng và đào thải phải được tiến hành công khai, minh bạch và dựa trên các tiêu chuẩn cũng như kết quả đánh giá khách quan.

Cần lựa chọn bộ phận công chức hành chính để cải cách tiền lương, thúc đẩy nâng cao động lực làm việc của đội ngũ công chức hành chính, nâng cao hiệu quả của bộ máy công quyền là cần thiết.

Trước hết, nên tách những khâu, những bộ phận không thuộc bộ máy công quyền và những bộ phận mang tính chất dịch vụ công để bộ máy gọn nhẹ; tiếp theo là tiến hành phân tích các công việc cần trả lương, phân biệt giá trị các công việc mà công chức đảm nhận...

Tạo nguồn ngân sách để tăng lương

Giải pháp thứ ba đó là, tạo nguồn ngân sách để tăng lương. Đây là một trong những bước đi đột phá để đưa chính sách tiền lương đi vào thực tiễn đời sống, tiền lương phải gắn với hiệu quả công tác, năng suất lao động và đảm bảo nguyên tắc tốc độ tăng năng suất lao động phải nhanh hơn tốc độ tăng tiền lương bình quân.

Hiện nay, ngân sách nhà nước ta còn hạn hẹp, trong khi phải chi nhiều, đặc biệt là chi xây dựng cơ sở hạ tầng cho phát triển sản xuất,...

Vì vậy phải cơ cấu lại chi ngân sách, đặc biệt là đầu tư vào các lĩnh vực, các tập đoàn nhà nước không có hiệu quả, dùng lượng tiền đó để tăng lương.

Việc đầu tư cho con người và cho đội ngũ công chức hành chính nói riêng, sẽ có lợi về lâu dài cả về kinh tế, chính trị và xã hội nhân văn.

Trả lương theo đúng vị trí việc làm và mức độ cống hiến

Giải pháp thứ tư là tiến hành rà soát lại đội ngũ công chức hành chính nhằm nâng cao chất lượng và giảm những công chức không có năng lực hoặc biến chất.

Nghiên cứu xây dựng các phương án đào tạo, bồi dưỡng công chức hành chính để nâng cao trình độ đáp ứng được công việc, các phương án sử dụng số lao động dôi dư; dựa vào kết quả hệ thống công vụ được thiết kế, hệ thống chức danh công chức được điều chỉnh, đối chiếu lại các mức lương trong bảng lương công chức đã được sắp xếp lại để đảm bảo có sự tương xứng cần thiết.

Giải pháp thứ năm được TS. Bùi Sỹ Lợi đưa ra đó là, việc tuyển chọn, bố trí nhân lực (chất lượng đầu vào và bổ nhiệm công chức lãnh đạo, quản lý) cần tuân thủ các tiêu chuẩn, quy trình tuyển chọn công khai, có sự cạnh tranh lành mạnh giữa các ứng viên; tiền lương và các chính sách kèm theo phải thực sự công khai, minh bạch; trả lương theo đúng vị trí việc làm và mức độ cống hiến.

Đầu tư cho phát triển tính vào lương phải đảm bảo "tính đúng", "tính đủ"

Nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Về các vấn đề xã hội của Quốc hội Bùi Sỹ Lợi cho rằng, quá trình thực hiện cải cách chính sách tiền lương cần tiến hành đồng bộ với cải cách các chính sách khác có tác động liên quan trực tiếp đến tiền lương như: Cải cách hành chính, cải cách tài chính công; cải cách chính sách bảo hiểm xã hội, chính sách ưu đãi đối với người có công và chính sách trợ giúp xã hội; đồng thời phải xuất phát từ tình hình thực tiễn ở Việt Nam hiện nay.

Nội dung cải cách chính sách tiền lương phải toàn diện, bao gồm cả thang lương, bảng lương, hệ số lương và các khoản phụ cấp, đảm bảo tiền lương thực sự là đòn bẩy để tăng năng suất lao động, hiệu quả công tác và coi đầu tư cho tiền lương là đầu tư cho phát triển.

Khoản "đầu tư cho phát triển" tính vào lương cần đảm bảo "tính đúng", "tính đủ". Cụ thể, tính đủ là lương phải bao gồm: bộ phận đủ cho công chức tái sản xuất sức lao động; bộ phận để tái sản xuất mở rộng và một bộ phận nuôi gia đình.

Tính đúng, là tiền lương phải được gắn với công việc, năng suất, chất lượng, hiệu quả làm việc của công chức hành chính; đảm bảo tiền lương là đòn bẩy để tăng năng suất lao động và tiền lương phải bảo đảm đúng giá trị của sức lao động được thể hiện bằng giá cả trên thị trường lao động.

Cải cách chính sách tiền lương rất quan trọng, đòi hỏi quyết tâm cao của cả hệ thống chính trị trong sắp xếp lại bộ máy, tinh giản biên chế, bố trí cán bộ, công chức, viên chức đúng vị trí việc làm, phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ.

Đồng thời, phải kiên quyết chuyển đổi mô hình các đơn vị sự nghiệp công lập theo đúng bản chất của đơn vị dịch vụ công. Nhà nước thực hiện khoán chi phí dịch vụ theo kết quả đầu ra, giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm cho đơn vị, không phân biệt đơn vị nhà nước hay tư nhân, phải lấy năng suất, chất lượng, hiệu quả làm thước đo.